

# Analiza techniczno-taktyczna Mistrzostw Świata Niemcy 2006

## Raport grupy ekspertów FIFA



# 1. System gry

Porównując ostatnie Mistrzostwa Świata rozegrane w Niemczech w 2006 roku z poprzednimi w Korei/Japonii 2002, w MŚ 2006 zaznaczyła się jeszcze bardziej tendencja do gry systemem 4-4-2. W Niemczech 27 zespołów wybrało to ustawienie, a 5 zespołów w linii obronnej pozostawiało trójkę graczy. Natomiast w Korei/Japonii 24 uczestniczące zespoły stosowały system 4-4-2, a 8 reprezentacji grało w systemie 3-5-2.

Co więcej zespoły, które grały trójką w obronie stosowały system elastycznie i przechodziły w określonych sytuacjach do obrony czwórką, czego przykładem była reprezentacja Chorwacji lub piątką jak czyniły to reprezentacje Kostaryki i Japonii, które wycofywały do linii obrony skrajnych pomocników. Tylko Meksyk podczas wszystkich występów grał trójką obrońców.

W linii środkowej stosowano różne ustawienia. 14 zespołów stosowało ustawienie klasyczne, z dwoma środkowymi pomocnikami przed linią obrony i dwoma skrajnymi pomocnikami. Przykładem tego wariantu ustawienia były zespoły Anglii, Szwecji, Brazylii, Niemiec.

5 zespołów stosowały ustawienie w rombie (diamentowe) z centralnym defensywnym pomocnikiem, dwoma pomocnikami bocznymi i jednym ofensywnym operującym za napastnikami (m.in. Hiszpania i Argentyna, Włochy na początku turnieju).

7 zespołów w środkowej strefie ustawiało 5 zawodników przed czwórką obrońców. Takie ustawienie nie zapewniało gry ofensywnej. Jeden napastnik okazywał się zbyt małą siłą do penetrowania linii obronnej przeciwnika. Linia 5 pomocników nie była jednak sztywną strukturą. Można było zaobserwować różne konfiguracje w ustawieniu tej formacji.

Zespół Czech dla przykładu ustawił jednego defensywnego pomocnika przed linią obronną a pozostała 4-ka pomocników miała zadania ofensywne, dwóch w bocznych strefach, dwóch w środkowej strefie (Rosicky i Nedved). W dalszej fazie turnieju zespoły Anglii i Brazylii także przyjęły to ustawienie.

Formacja z dwoma defensywnymi pomocnikami ustawionymi przed linią obronną i trójką pomocników ofensywnych była stosowana przez Polskę, Francję, Portugalię, Wybrzeże Kości Słoniowej.

Włochy i Szwajcaria zmodyfikowały swoje podstawowe ustawienia 4-4-2 do bardziej kompaktowych formacji. Holandia pozostała przy swoim typowym dla siebie ustawieniu 4-3-3, w którym trójka pomocników ustawiona w trójkącie operowała przed linią obrony, a trójka napastników grała z szeroko ustawionymi skrzydłowymi, którzy mieli zadanie współdziałać z środkowym napastnikiem. Także Meksyk był wierny swojemu podstawowemu ustawieniu. Przed trójką obrońców elastycznie operowała piątka pomocników. Trzech pomocników w strefie środkowych uzupełniała dwójka bardzo aktywnych skrzydłowych, którzy w jednakowym stopniu wypełniali zadania ofensywne i defensywne.

Im dłużej trwał turniej tym ostrożniejszą grę ofensywną prezentowały poszczególne zespoły, stosując zwartą, kompaktową obronę. Z czterech zespołów, które osiągnęły półfinał Włochy, Francja i Portugalia grały w ustawieniu z jednym napastnikiem. Tylko Niemcy pozostali przy ustawieniu 4-4-2.

Z wyjątkiem wyniku 3:0 w meczu Włochy – Ukraina ilość bramek w meczach ćwierćfinałowych była nikła. Dwa z tych czterech meczów były rozstrzygnięte w rzutach karnych, a Francja pokonała Brazylię po uzyskaniu bramki z rzutu wolnego.

Podobna sytuacja miała miejsce w półfinałach, gdzie Włochy zwyciężyły po dwóch bramkach uzyskanych w dodatkowym czasie a Francja po голу uzyskanym z rzutu karnego. Obie bramki w finale, który ostatecznie został rozstrzygnięty rzutami karnymi padły po stałych fragmentach gry (po rzucie karnym i różnym).

Wyjątkiem był mecz o 3 miejsce, gdzie w otwartej i ciekawej grze Niemcy pokonali Portugalię 3:1.

Ad.1, 2

## Ustawienie i główne elementy gry czwórki finalistów MŚ 2006

### WŁOCHY



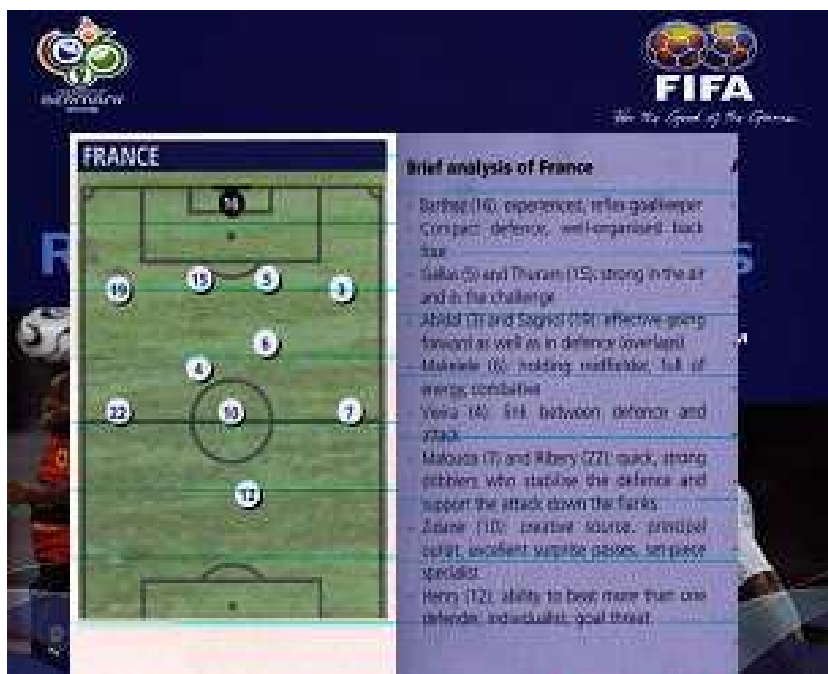
**ITALY**

**Brief analysis of Italy**

- Buffon (1): outstanding goalkeeper
- Cannavaro (5) and Materazzi (23): central defensive bulwark
- Cannavaro: the tournament's most effective defender
- Grosso (3) and Zambrotta (19): strong in the tackle, effective going forward
- Gattuso (8) and Pirlo (21): full of running and fight
- Pirlo: initiator of Italy's attacks, set-piece specialist
- Camoranesi (16) and Perrotta (20): tireless battlers on the flanks, good defensive work
- Totti (10): free role in attacking midfield behind the lone striker
- Toni (9): most advanced striker, lone battler, physically robust

- Buffon (1) doskonały bramkarz
- Cannavaro (5) i Materazzi (23) centralna defensywna zaporę
- Cannavaro najefektywniejszy obrońca tyrmieju
- Grosso (3) i Zambrotta (19) silni w odbiorze Piłki, efektywnie w ofensywie
- Gattuso (8) i Pirlo (21) waleczni i doskonali biegowo
- Pirlo inicjator ataków, specjalista stałych fragmentów gry
- Camoranesi (16) i Perrotta (20) niestrudzeni skrzydłowi, dobra gra w obronie
- Totti (10) swobodna rola w atakach w centralnej strefie, ustawiony za wysuniętym napastnikiem

### FRANCJA



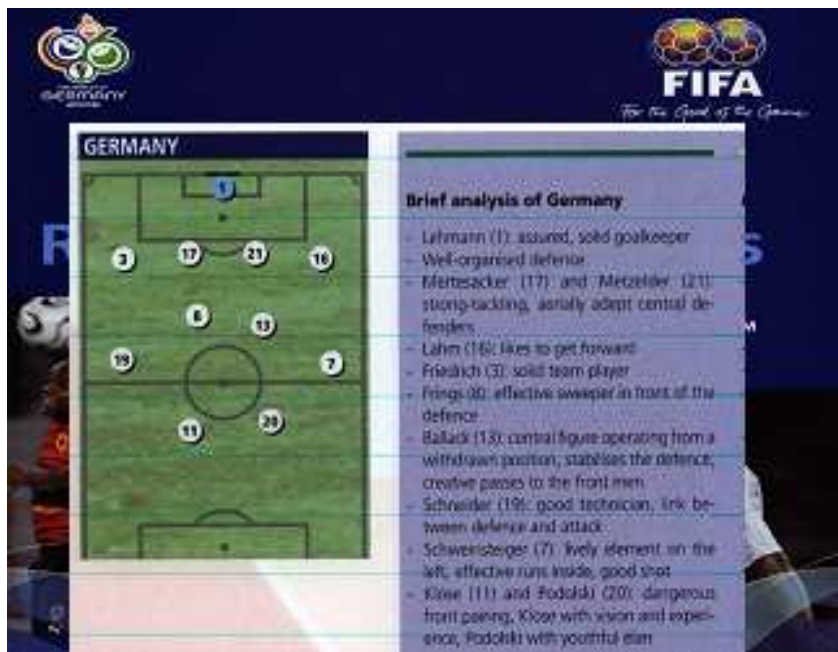
**FRANCE**

**Brief analysis of France**

- Barthez (16): experienced, reflex goalkeeper
- Compact defence, well organised back five
- Gallat (5) and Thuram (15): strong in the air and in the challenge
- Abidal (3) and Sagnol (19): effective going forward as well as in defence (overlaid)
- Makelele (6): holding midfielder, full of energy combative
- Vieira (4): link between defence and attack
- Malouda (7) and Ribery (22): quick, strong dribblers who stabilise the defence and support the attack down the flanks
- Zidane (10): creative source, principal play, excellent set-piece taker, set-piece specialist
- Henry (12): ability to beat more than one defender, individualist, goal threat

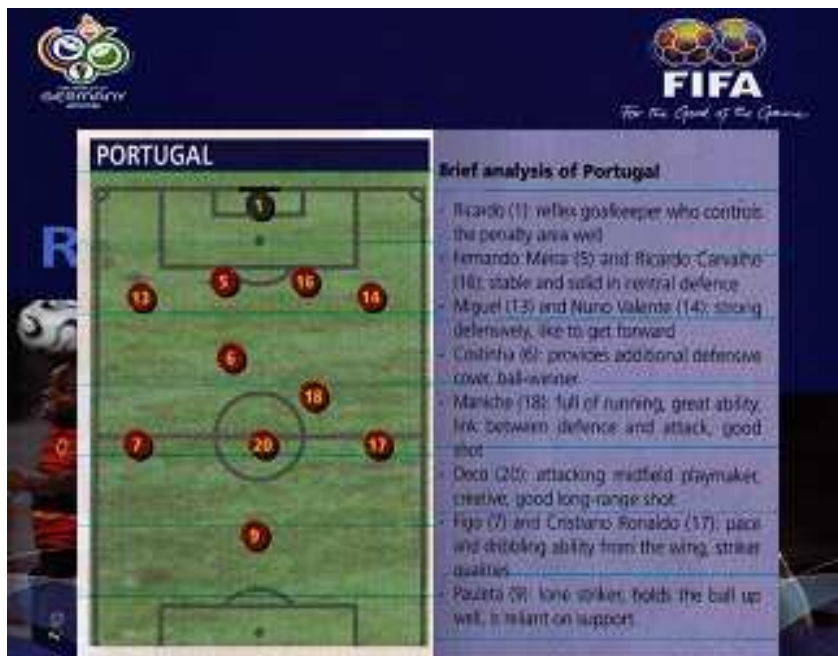
- Barthez (16) bramkarz doświadczony z doskonałym refleksem
- Kompaktowa defensywa, dobrze zorganizowana gra czwórki obronnej
- Gallat (5) i Thuram (15) silni w grze głową i w odbiorze Piłki
- Abidal (3) i Sagnol (19) efektywni w grze obronnej, aktywni w ofensywie
- Makelele (6) kierujący grą pomocy, waleczny, pełen energii,
- Vieira (4) łącznik między defensywą i atakiem
- Malouda (7) i Ribery (22) szybcy, silni dryblerzy, wspierający defensywę i ofensywę na flankach.
- Zidane (10) kreatywny, kierujący, doskonałe zaskakujące podania, specjalista stałych fragmentów
- Henry (12) zdolny pokonać więcej niż jednego obrońcę, indywidualista, niebezpieczny pod bramką

## NIEMCY



- Lehmann (1) pewny solidny bramkarz
- Dobrze zorganizowana defensywa
- Mertesacker (17) i Metzelder (21) silni w odbiorze górnych piłek
- Lahm (16) obrońca aktywny w ataku
- Friedrich (3) solidny gracz zespołowy
- Frings (8) efektywny wmiatacz przed linią obrony
- Ballack (13) centralna figura zespołu, operujący z głębokiej pozycji, wspierający defensywę, kreatywny w grze z graczami linii ofensywnej
- Schneider (19) dobry technik, łącznik między defensywą i atakiem
- Schweinsteiger (7) aktywny na lewej stronie, efektywne wejścia do środka, dobry strzał
- Klose (11) i Podolski (20) para niebezpiecznych napastników, Klose z doświadczeniem, Podolski z młodzieńczym zaangażowaniem

## PORTUGALIA



- Ricardo (1) bramkarz z refleksem, kontrolujący pole karne
- Meira (5) Carvalho (16) solidni środkowi obrońcy
- Miguel (13) i Valente (14) silni w obronie, aktywni w ofensywie
- Costinha (6) dodatkowe wsparcie przed linią obrony, b.dobry odbiór p.
- Maniche (18) doskonały biegowo, bardzo ruchliwy, łącznik między defensywą i ofensywą, dobry strzał
- Deco (20) ofensywny pomocnik, kreatywny 'playmaker', dobry strzelec z dystansu
- Figo (7) i Ronaldo (17) szybki, doskonały drybling i strzał
- Pauleta (9) wysunięty napastnik, dobry w utrzymaniu piłki, wykorzystujący wspierających partnerów



## 2. Centralny defensywny pomocnik

Podstawowym zadaniem grających na tej pozycji jest wsparcie i stabilizacja gry linii obronnej. Konieczne atrybuty do gry na tej pozycji to wysokie zdolności motoryczne i skuteczna gra w pojedynkach indywidualnych. Niezbędna jest także wysoka umiejętność przewidywania rozwoju akcji, tzw. umiejętność "czytania gry" jaką prezentowali Makelele (Francja), Costinho (Portugalia) czy Mascherano (Portugalia).

Kiedy piłka została odzyskana, zazwyczaj piłkarze o kreatywnych zdolnościach decydowali o dalszym przebiegu akcji ofensywnych np. Vieira lub Zidane, Maniche lub Deco. W tych mistrzostwach tacy zawodnicy jak Pirlo, Essen, Xabi Alonso nadali nowy wyraz grze na tej pozycji. Pirlo dla przykładu wykorzystywał swoje głębokie ustawienie do konstruowania akcji ofensywnych. Prawie wszystkie ataki były rozpoczynane przez niego. Dzięki technice i kreatywności był kluczowym elementem ofensywnej gry zespołu Włoch.

W dzisiejszej grze, im dalej zespoły operują na połowie przeciwnika, tym mniej mają czasu i przestrzeni do prowadzenia gry i dlatego piłkarze o wymienionych wyżej umiejętnościach, pozostający na wycofanych pozycjach przynoszą wiele korzyści. Mają tam więcej możliwości kierowania grą w przemyślany sposób.

## 3. Rezerwowi jako taktyczne środki gry

Te mistrzostwa wielokrotnie pokazały jak istotny wpływ mają rezerwowi na przebieg gry i końcowy wynik meczu. To oni często nadawali nowy impet grze swojego zespołu, szczególnie w meczach gdy obydwa zespoły zneutralizowały się nawzajem. Będąc w pełni sił, zwiększając tempo gry, z odwagą podejmując akcje indywidualne (drybling), zmieniali przebieg gry, sami często uczestnicząc w zdobywaniu decydujących bramek.

Typowym dobrym rezerwowym jest piłkarz, który natychmiast po wejściu potrafi włączyć się do gry. Takim przykładem był Niemiec Neuville, który wchodził jako rezerwowym w 7 meczach i zawsze był gotowy do sprawienia niespodzianki (zdobywca zwycięskiego gola w meczu z Polską na 1:0).

Rezerwowi strzelili 23 bramki na 147 ogółem (w porównaniu do poprzednich MŚ 21 na 161).

Wiele z tych bramek miało decydujące znaczenie. Rezerwowi byli zwycięzcami 5 meczów, a w kilku innych odwrócili losy meczów. Przykładem zespołów, które efektywnie wykorzystywały rezerwowych była Australia (Cahli dwie bramki w zwycięskim meczu 3:1 przeciw Japonii, który wszedł przy 0:1 dla Japonii) a także wcześniej wspomniany zespół Niemiec, gdzie rezerwowi Odonkor i Neuville przesądzili o zwycięstwie 1:0 w meczu z Polską).

Wielu rezerwowych było zmiennikami na określonych pozycjach i ich zmiany nie burzyły struktury ustawienia zespołu.

Ale były też zmiany strukturalne: W meczu półfinałowym przeciw Niemcom, Italia po pierwszej zmianie w normalnym czasie gry, napastnika za napastnika (Gilardino za Toni), dokonała w dogrywce zmiany dwóch pomocników na graczy ofensywnych (Del Piero i laquinta) co niewątpliwie było kluczem do zwycięstwa.

## 4. Młodzież przeciw doświadczeniu

W eliminacjach do finałów MŚ pojawiło się wielu utalentowanych młodych piłkarzy, ale niewielu z nich uzyskało później miejsca w swoich reprezentacjach w turnieju finałowym. Z 41 kandydatów urodzonych nie później niż w 1985 roku tylko kilku zagrało w Niemczech i to też nie za często. Tacy piłkarze jak Messi (Argentyna), Fabregas (Hiszpania) pojawili się tylko raz lub dwa razy. Rooney po długim leczeniu kontuzji nie był w stanie zademonstrować swoich dawnych umiejętności. 15 innych młodych piłkarzy w ogóle nie pojawiło się na boisku.

Tylko Podolski - 7 meczów, Ronaldo - 6 meczów), Burnetta (Szwajcaria) - 4 mecze, Valencia (Ekwador) - 4 mecze mieli stałe miejsce w składach swoich zespołów.

Należy podkreślić, że w finałach pojawiło się wielu młodych utalentowanych piłkarzy, ale generalnie przegrywali oni konkurencję z bardziej doświadczonymi starszymi kolegami. Niewątpliwie możliwość uczestnictwa w finałach, przeżycia w specjalnej atmosferze mistrzostw przyniosły pozytywne efekty dla rozwoju tych młodych piłkarzy.

## 5. Późno strzelone gole

44 uzyskane gole z wszystkich 147, zostały zdobyte w ostatnich 15 minutach gry lub w czasie dodatkowym. Umiejętność utrzymania koncentracji, szczególnie przy wysokim stresie, wysokiej temperaturze, mentalna siła nie rezygnowania do końca meczu, umiejętne wprowadzanie rezerwowych zawodników, odwaga podejmowania ryzyka były niewątpliwie elementami, które wpływały na zdobywanie bramek w końcowych minutach gry.

Kto zdobywał późne gole:

Australia, która zdobyła trzy bramki odwróciła losy meczu przeciw Japonii.

W siedmiu meczach późne bramki zadecydowały o zwycięstwie w meczach, które były remisowe: Niemcy-Polska (1:0, Neuville 91'), Szwecja-Paragwaj (1:0, Ljunberg 89'), Włochy-Australia (1:0, Totti, 95'), Hiszpania-Francja (1:2, Vieira 83' i 1:3, Zidane 92'), Niemcy-Włochy (0:1, Grosso 119', 0:2, Del Piero 121').

W 25 meczach zespoły, które prowadziły, uzyskały kolejne bramki w końcowych minutach gry, gdyż ich przeciwnicy najczęściej dążąc do wyrównania pozostawiali za sobą więcej przestrzeni i osłabiali grę obronną.

Podsumowując, kontrolowana zespołowa gra ofensywna w połączeniu z determinacją indywidualności była kluczem do zwycięstwa (gol Grosso w półfinale).

## 6. Znaczenie prowadzenia 1:0

W 41 meczach na 64 rozegrane w trakcie MŚ 2006 zespoły, które jako pierwsze uzyskały prowadzenie 1:0, zakończyły mecze zwycięsko. Tylko w 4 meczach zespoły, które uzyskały prowadzenie, nie zakończyły zwycięsko tych meczów, tzn. Japonia w meczach z Australią 1:3 i Brazylią 1:4, Tunezja 1:3 z Hiszpanią i 2:2 w meczu z Arabią Saudyjską.

W jednym przypadku reprezentacja Serbii i Montenegro nie wygrała meczu, w którym prowadziła 2:0, przegrywając ostatecznie z Wybrzeżem Kości Słoniowej 2:3.

Tylko w 8 meczach udało się zespołom przegrywającym 0:1 wyjść zwycięsko z tych sytuacji, a w 8 zespołom przegrywającym 0:1 udało się wyrównać wynik. 7 meczów zakończyło się wynikiem bezbramkowy.

Ten psychologiczny aspekt obawy przed utratą bramki powodował, że generalnie zespoły przywiązywały wielką wagę do solidnej defensywy. Uzyskanie prowadzenie dawało poczucie bezpieczeństwa, pozwalało na zachowanie właściwego rytmu gry, co w trudnych warunkach wysokich temperatur było szczególnie ważne. Prowadzenie stawiało przeciwników pod presją szybkiego wyrównania wyniku i przejścia do bardziej zdecydowanej gry ofensywnej a co za tym idzie osłabienia defensywy i narażania się na utratę kolejnej bramki (Polska w meczu z Ekwadorem).

Tłumaczenie i opracowanie  
na podstawie Raportu FIFA  
Piotr Maranda